

EDUSKUNNAN VASTAUS 149/2009 vp

Hallituksen esitys laeiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä kielilain 40 §:n muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi Rikosseuraamuslaitoksesta sekä kielilain 40 §:n muuttamisesta (HE 92/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 13/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Rikosseuraamuslaitoksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Tehtävät ja organisaatio

1 §

Rikosseuraamuslaitos

Rangaistusten täytäntöönpanoa ja tutkintavankeuden toimeenpanoa varten on oikeusministeriön alainen Rikosseuraamuslaitos, jonka toimialueena on koko maa.

2 §

Toiminnan tavoite

Laitoksen toiminnan tavoitteena on yhdyskuntaseuraamusten ja vankeusrangaistusten täytäntöönpano siten, että lisätään tuomittujen valmiuksia rikoksettomaan elämäntapaan sekä edistetään heidän elämänhallintaansa ja sijoittumistaan yhteiskuntaan.

3 §

Tehtävät

Laitoksen tehtävänä on ehdolliseen vankeusrangaistukseen tuomittujen nuorten rikoksenteijöiden valvonta, nuorisorangaistuksen, yhdyskuntapalvelun, vankeusrangaistuksen ja sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpano, ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvonta sekä tutkintavankeuden toimeenpano ja muu rangaistusten täytäntöönpano sen mukaan kuin niistä erikseen säädetään.

4 §

Organisaatio

Laitoksessa on keskushallintoyksikkö ja terveydenhuoltoyksikkö. Laitoksen yhteisiä tehtäviä varten voidaan perustaa myös muita yksiköitä.

Laitoksen toimintaa varten maa jakautuu alueisiin. Alueilla on yksiköitä, jotka koostuvat vankiloista, yhdyskuntaseuraamustoimistoista ja muista rangaistusten täytäntöönpanosta ja tutkintavankeuden toimeenpanosta vastaavista yksiköistä. Alueilla voi olla myös arviointikeskus ja alueen yhteisistä tehtävistä vastaavia yksiköitä.

Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta säädetään Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annetussa laissa (1316/2006). Vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta ja tutkintavankeuden toimeenpanosta vastaavien yksiköiden poikkeavasta kielellisestä asemasta säädetään kielilaissa (423/2003).

2 luku

Johtaminen ja asioiden ratkaiseminen

5 §

Pääjohtajan tehtävät ja ratkaisuvallta

Laitosta johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja vahvistaa laitoksen työjärjestyksen ja ratkaisee muut koko laitosta koskevat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Pääjohtajan tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Aluejohtajan tehtävät ja ratkaisuvallta

Aluetta johtaa aluejohtaja. Aluejohtaja vastaa täytäntöönpanon toimivuudesta alueella sekä alueen voimavaroista, toiminnasta ja niiden kehittämisestä. Aluejohtaja vahvistaa alueen työjärjestyksen ja ratkaisee muut aluetta koskevat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi.

Aluejohtajan tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Yksikön päällikön tehtävät ja ratkaisuvallta

Yksikköä johtaa yksikön päällikkö. Yksikön päällikkö ratkaisee yksikköä koskevat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistaviksi. Yksiköllä voi olla työjärjestys, jonka yksikön päällikkö vahvistaa.

Keskushallintoyksikön päällikkönä toimii pääjohtaja. Muiden yksikköjen päällikköinä toimivista virkamiehistä ja heidän tehtävistään säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Virkamiesten velvollisuudet

Sen lisäksi, mitä valtion virkamiesten velvollisuuksista muutoin säädetään, laitoksen virkamiehen tulee kaikissa tilanteissa toimia siten, ettei tutkintavankeuden toimeenpanon ja rangaistuksen täytäntöönpanon tarkoitus eikä virkamiehen puolueettomuus vaarannu.

9 §

Hallintokantelun käsittely ja ratkaiseminen

Laitokselle laitoksen tai sen virkamiehen toiminnasta tehdyn hallintokantelun ratkaisee pääjohtaja, aluejohtaja tai muu erikseen säädetty tai työjärjestyksessä määrätty keskushallintoyksikön virkamies tai yksikön päällikkö. Pääjohtajan tai hänen sijaisensa toimista tehty kantelu on kuitenkin siirrettävä oikeusministeriön ratkaistavaksi.

10 §

Vankien työtoiminnan ja laitosten suoritteiden maksullisuus

Vankien työtoiminnan suoritteet ovat maksullisia. Suoritteiden hinnoista päätetään liiketaloudellisin perustein. Hintoja voidaan kuitenkin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa siten, että ne vastaavat käypää hintatasoa.

Laitosmyymälöiden tuotteet ovat maksullisia. Tuotteista peritään käypää hintatasoa vastaava hinta. Hintoja voidaan kuitenkin vankeinhoitoon liittyvistä syistä alentaa siten, että ne kattavat vähintään tuotteen hankintakustannukset.

Vankila päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen suoritteiden hinnoittelusta. Maksujen perinnässä noudatetaan, mitä yksityisoikeudellisten saatavien perinnästä säädetään. Suoritteita koskevat maksuriidat käsitellään riita-asiana käräjäoikeudessa.

11 §

Ulkoiset tunnukset

Laitoksen tunnusluvasta, virkapuvusta ja sen käytöstä sekä suoja- ja erityisvaatetuksesta samoin kuin virkamerkistä säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Laitoksen virkamiehen on virkatehtävää suorittaessaan pidettävä mukanaan virkamerkki sekä tarvittaessa pyynnöstä esitettävä se, kun esittäminen virkatehtävää vaarantamatta on mahdollista. Tarkemmat säännökset virkamerkin käytöstä annetaan oikeusministeriön asetuksella.

12 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Laitoksen alueista, yksiköistä ja niiden perustamisesta, tehtävistä sekä asioiden käsittelemisestä ja ratkaisemisesta laitoksessa ja yhteistyön järjestämisestä alueilla säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään laitoksen henkilös-

töistä, virkojen täyttämisestä ja kelpoisuusvaatimuksista sekä valtion edustamisesta tuomioistuimissa ja muissa virastoissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

Tarkempia määräyksiä alueiden ja yksiköiden tehtävistä, organisaatiosta ja sisäisestä työnjaosta, johtamisesta, virkamiesten tehtävistä ja sijaisista, asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta, ilman esittelyä ratkaistavista asioista sekä muusta sisäisestä hallinnosta annetaan laitoksen työjärjestyksessä ja sitä täydentävissä alueen ja yksikön työjärjestyksissä.

4 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta 16 päivänä helmikuuta 2001 annettu laki (135/2001) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

14 §

Tehtäviä koskevat siirtymäsäännökset

Mitä muualla säädetään Kriminaalihuolto-laitoksesta tai Vankeinhoitolaitoksesta, koskee tämän lain voimaan tultua Rikosseuraamuslaitosta.

Mitä muualla säädetään Rikosseuraamusvirastosta ja sen päällikkönä toimivasta Vankeinhoitolaitoksen pääjohtajasta, koskee tämän lain voimaan tultua Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikköä ja sen päällikkönä toimivaa Rikosseuraamuslaitoksen pääjohtajaa.

Mitä muualla säädetään aluevankilasta ja aluevankilan johtajasta, koskee tämän lain

voimaan tultua Rikosseuraamuslaitoksen aluetta ja aluejohtajaa. Mitä muualla säädetään Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuoltoyksiköstä, koskee tämän lain voimaan tultua Rikosseuraamuslaitoksen terveydenhuoltoyksikköä. Mitä muualla säädetään sijoittajayksiköstä, koskee tämän lain voimaan tultua arviointikeskusta. Mitä muualla säädetään Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimistosta, koskee tämän lain voimaan tultua yhdyskuntaseuraamustoimistoa.

Tämän lain tullessa voimaan siirtyvät Rikosseuraamusvirastossa, Kriminaalihuoltolaitoksessa ja Vankeinhoitolaitoksessa vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet Rikosseuraamuslaitoksen vastaavan yksikön käsiteltäviksi.

15 §

Henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain tullessa voimaan Rikosseuraamusviraston, Kriminaalihuoltolaitoksen ja Vankeinhoitolaitoksen virat muuttuvat Rikosseuraamuslaitoksen yhteisiksi viroiksi. Virat sijoitetaan ja henkilöstö siirtyy lain voimaantuloajan kohdan mukaisten toimipaikkojensa mukaisille alueille ja yksiköihin. Määräaikaisia tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyy määräaikaisen palvelussuhteensa keston ajaksi. Tässä tarkoitettu virkojen muuttaminen ja siirtäminen eivät edellytä virkamiehen suostumusta.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, aluevankilan, sijoittajayksikön ja vankilan johtajan, apulaisjohtajan, täytäntöönpanopäällikön, talousjohtajan ja hallintojohtajan sekä Kriminaalihuoltolaitoksen aluetoimiston johtajan ja apulaisjohtajan virat sijoitetaan ja henkilöstö siirtyy uuden organisaation mukaisiin esimiestai asiantuntijatehtäviin. Vastaavasti aluevankilan yhteisiin tehtäviin sijoitetut virat sijoitetaan ja henkilöstö siirtyy uuden organisaation mukaisiin tehtäviin. Viran nimi voidaan samalla muuttaa uusia tehtäviä vastaavaksi.

Siirtyvä henkilöstö säilyttää siirtymähetkellä palvelussuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet sekä euromääräisen palkkansa.

Päätökset virkojen muuttamisesta ja henkilöstön sijoittamisesta tekee ennen lain voimaantuloa pääjohtaja, aluejohtaja tai muu valtioneuvoston asetuksessa säädetty virkamies.

Lain täytäntöönpanon edellyttämää Rikosseuraamuslaitoksen virkaa ensimmäistä kertaa täytettäessä virka voidaan täyttää haettavaksi julistamatta, jos siihen nimitetään Rikosseuraamusviraston, Kriminaalihuoltolaitoksen tai Vankeinhoitolaitoksen virkamies.

Jos lain voimaan tullessa tai kahden vuoden kuluessa sen jälkeen Rikosseuraamuslaitoksen yksikkö tai sen osa lakkaa, virkamies voidaan nimittää virkaa haettavaksi julistamatta toiseen Rikosseuraamuslaitoksen yksikköön sijoitettuun virkaan.

Laki

kielilain 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 6 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kielilain (423/2003) 40 § seuraavasti:

40 §

Vankeinhoidon kieli

Sen estämättä, mitä 6 §:ssä säädetään, ovat vankeusrangaistusten täytäntöönpanosta ja tutkintavankeuden toimeenpanosta vastaavat yksiköt yksikielisesti suomenkielisiä.

Oikeusministeriön asetuksella voidaan 1 momentissa tarkoitettuihin yksikköihin perustaa yksi tai useampi ruotsinkielinen tai kaksikielinen osasto.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2009